

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Vidékre külvé:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	18 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nora	1
Egy óra	—	Egy szám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnyire megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Kereskedők és iparosok.

II.

(Ajánlva az Igazságügy miniszter ur szives figyelmébe.)

A magyar kereskedelem és a magyar ipar még mindig csak papirosra írott jámbor óhajlás. A magyar kereskedelem és ipar létezéséről itt benn az országban is vajmi kevés életrevalóságot tapasztalunk — a külföldön pedig, még csak mint tudományos műfogalom is alig ismeretes.

Van gondja rá az osztrák polipnak, hogy a magyar kereskedelem és ipar — minden egyébvel együtt a mi magyar, — a külföld előtt mind az idők végeig az ismeretlenség áthatlan sötétségében maradjon. Bizonyára még azt is botránynak tartja az osztrák kapzsiság, hogy a magyar állam egyenjogúsága az ő osztrák hitbizományával, törvénybe van iktatva. Pedig az egyenjogúság — egy olyan züllött állammal mint az osztráké — sokkal inkább mi reánk lehetne megszégyenítő.

Ausztriának azonban minden züllöttsége dacára több erélye, több praktikus érzéke és kamatozóbb életrevalósága van mint nekünk. Nagyon

természetes dolog hogy mindezen sokat érő tulajdona, a mi rovásunkra érvényesül.

Ausztria nem hanyagolja el kereskedelmét és iparát mint mi. Neki vannak józan gyakorlati elvekszerint megalkotott kereskedelmi és ipari törvényei. Nekünk nincsenek. Ipari törvényünk semmivel sem különb mint a „fizetési meghagyásokról” szóló 1893. évi XIX. törvénycikk. Ez az ipartörvény is egy illúzió, egy ponyvairodalmi költemény prózában megírva, melynek hangzatos frázisain kívül egyéb jó tulajdonai nincsenek.

Az osztrák kereskedelmi és ipartörvények természetesen radikálisabbak, nemzetiebbek, hazafiasabbak is mint amieink. Az pedig bizonyára sohasem fog nekik eszükbe jutni, hogy perrendtartásukat a kereskedelem és ipar megrontására, modernizálják, — mint mi.

Az osztrák kereskedőnek és iparosnak legnagyobb fogyasztó teményma — Magyarország, mely Ausztriának ipar, kereskedelmi, katonai, pénzügyi és külügyi tekintetben épen olyan alárendelt tartománya, mint p. o. Franciaországnak „Martinique” szigete, vagy Angliának bármely ázsiai gyarmata.

A bécsi, linczi, grázi, brünni, stb. osztrák kereskedő nemcsak ausztriai, hanem magyarországi adósait is kénye-kedve szerint peresíti be a saját személyes bíróságánál. Ott hallani sem akarnak afféle magyaros izü perrendtartásról, mely a kereskedelem és ipar agyonbénítására a birói illetékességet illuzoriussá sőt egyenesen közveszélyessé teheti.

A távolságot és időt úgy számítja ki az osztrák judikatura, hogy azon alperes, a kit Magyarországról az ő osztráknémet fanyelvű idézésével a maga fóruma elé rendel — az idézés kikézésétől számítva a tárgyalás napjáig, valamiképen meg ne tehesse azt az utalt, a mely őt az osztrák bíróság szentélyéhez kalauzolja. Hogy pedig az álcázott gonosz szándéknak tetszetős külső maszkot adjanak, hát minden Magyarországra szóló osztrák fanyelvű perlevelüket és idézésüket elnevezik „nagyon sürgős”-nek (Dringlich). A hogy ez a magyar hatóságokhoz érkezik kikézését végett: — a magyar bíróságok és hatóságok azt sem tudják hogyan vágódjanak hanyatt a lázas sietségtől, a melyet a magyar királyi igazságügyminiszter az osztrák megkeresések express elin-

Báró Wesselényi Miklós és Lovassy László.

Irta: **Dr. Kardos Samu.**

A XIX. század reform korszakában a mely Széchenyi első nyilvános fellépésével kezdődik Széchenyinnél nagyobb befolyása és hatása egyetlen egy vezető férfinak sem volt, mint Wesselényi Miklósnak. E testi erejében Toldi Miklós nagy önzetlen és önfeláldozó honszerelmében II. Rákoczy Ferenczhez hasonló férfi, hosszú éveken át elbűvölte összes kortársait, rabbá tette a sziveket és lelkeket. És bátran elmondhatni felőle, hogy munkásságának fénykorában, 1830-1842-ig vagyis Széchenyivel való hasonlóságig nálánál Pozsonytól-Szebenig ünnepelebb és tiszteltebb alakja nem volt a magyar közéletnek. A pozsonyi, a pesti, nagyenyedi ifjuság pedig valóságos félistenként tekintett fel Wesselényire. És a csodálat, a tisztelet és bámulattal vegyes bálványozással kísérte a rettenthetetlen férfit élete tövise, de dicsőséges utain.

És bár Wesselényit az 1834 évi erdélyi országgyűlésen tanúsított makacs ellentállása és az ugyanezen év végén Szatmármegye decz. 9-iki közgyűlésén az elnyomott és kiszípolozott jobbagyság érdekében tartott fulmináns, a kormányt kiméletlenül

támadó beszéde miatt a Marosvásárhelyi és Pozsonyi kir. táblák előtt külön-külön hűtlenségi perbe fogták, és bár a marosvásárhelyi kir. Itélő Tábla a személyesen meg sem idézett és személyesen meg sem jelent Wesselényit kihallgatás nélkül incontinentiam — elmarasztalta, sőt ellene az elfogatási parancsot is kiadta.

Wesselényit mindez a nemzete és hazája iránti szeretetében és munkásságában egyáltalán nem gátolta. És bár szűkebb honából Erdélyből száműzött és üldözött vala, mégis ő volt az, a ki 1835 jan. 29-én kőszajtot ajándékoz az erdélyi Rendeknek oly czélből, hogy a lefolyt országgyűlés tanácskozásai és határozmányai nyilvánosságra hozassanak.

És egy évvel később az országgyűlési ifjuság lefesteti Wesselényi arczképét s ezen arczképet egy Szemere Bertalan által szerkesztett felirat kíséretében átadja Wesselényinek. De ugyanezen alkalommal vagyis 1836. jan. 29-én megjelenik Wesselényi lakása előtt az országgyűlési ifjuság színe-java közöttük Szemere Bertalan, Ötvös József, Pulszky Ferencz, Vukovics Sebő, ifj. Lovassy Ferencz, Lovassy László, Madarász József faklyas menetet rendez a Wesselényi tiszteletére és ekkor intézi az ifjuság választott vezére és szóno-

ka a 22 éves Lovassy László Wesselényi Miklóshoz a következő üdvözlő beszédet:

Mélyen tisztelt báró ur! E napon, melyet a báró ur tevé oly szép emléküvé, remegő örömben adóznak lelkeink hálával és tisztelettel. Egy éve ma, midőn a világot század gyermekeit, az erény, becsület és szabadság őrangyalát, a szabadsajtot, az Erdélyben hontalant a b. ur előidézi a sírból, melybe törvénytelen önkény s nemtelen erőszak taszíták. Legyen e nap örök időkre a b. ur emlékének szentelve, s e napon újabb dicsőségben tűnjön fel mindég a szabadsajtó, karöltve teremőjével. Mi e napon fontoló figyelemmel tekintünk a b. ur polgári életére. Látjuk, miképen szenvedés és kísértések közepette vas-áthatatossággal harczot vívott a sötétség s korlátot nem ismerő hatalom ellen; úgy tűnt fel honunk egén, mint egy szép jövődől szebb reményeinek teremője; merre járt, merre kelt, üzte a részvétlenség angyalát; őrt állott a törvény s alkotmány mellett s tanácsló szózzattal hány lelket mentett meg a kárhózzattól. Egy kis közvélemény, mely óriássá nevedése reményét keblében hordá, a b. ur törvény s becsület szentelte lépéseit részvétellel kísérte, s a szűkkeblű hatalom felhívás nélkül tüzte ki az üldözés zászlóját, hogy az örök életre születettet meggyilkolja. Amde

tézése céljából reájok parancsolt. De ha véletlenül magyarországi hitelező perel be osztrák adózt (a mi egyébiránt csaknem lehetetlenség), hát bizony akkor a legnagyobb kényelmességgel kézbesítik az osztrák területen élő alperesnek a perlevelet és idézést. Ő reájuk nem parancsol az osztrák igazságügyi miniszter sem gyorsaságot, sem lelkiismeretes pontosságot, a magyar bíróságok megkeresésének elintéztézése ügyében.

Ime a magyar törvényhozás, a régi józanabb szellemű jogrend felforgatásával újabb csapást akar mérni a hazai kereskedelemre és iparra, megszorítván ezek sérelmére per eseteiben a bírói illetékességet.

De ha az osztrák kereskedők könyvkivonataik alapján, nemcsak ott-hon Ausztriában lakó, hanem magyarországon lakó adósaikat is beperesíthetik az ő illetékes osztrák bíróságuknál, — ellenben nálunk, a magyar törvényhozás bölcsessége azt határozná el és iktatná törvénybe hogy p. o. egy debreczeni kereskedő vagy iparos a debreczeni kir. Járásbíróságnál törvény értelmében még azt az adósaát sem perelhesse be, a ki a tőle pár mérföldnyire eső Hajduszoboszlón, vagy Hajduböszörményben lakik: — vajjon nem teszi e nevetségessé ez az egymásnak ellentmondó kétféle jogrend, a törvényben fennen hangoztatott vi-

nem tudta: Character nem borzad vissza pallostól, erény kísértetek alatt nemesül s verpadon a leghatalmasabb a közvélemény; kit mint váratlant kísérő, mint üldözöttet oltalmazó mindenhatósággal fog védeni. Engedje a b. ur, legyünk mi a nem felejtendő pillanatban legalább egy részben képzői azon közvéleménynek; a mely tisztelet, hála s honszeretettől lelkesítve a B. ur személyében az üldözött nagy polgar mellett védőleg emelkedett fel. Mi hisszük, eljő az idő, el kell az időnek jönni, midőn ember törpe önségén felül emelkedve, meg fogja vetni a hitvány életei; ott hol milliók sorsa áldozatot kér s vést kiált. Azonban tudjuk, hogy alkotmányos polgar kötelessége bekés uton haladni a cél felé, s a b. urat, mint a békés uton haladásnak nagy mesterét üdvözljük s keretbe tesszük a becsületszót, az életnél szentebbet, miképen a B. urat szent pályáján meghajthatatlan hűséggel követni fogjuk s engedje meg, hogy jó és balszerencsében osztályosai legyünk, s életünk egyik szép és nehéz feladása legyen megtanítani a népet, a 8 millió nemtelent azon szomorú leczkérére, hogy Wesselényi Miklós alkotmány, törvény és becsület utján természeti igazak mellett küzdve 8 millió nyomtatott honosinak szerencsáját eszközölni óhajtván, alacsony üldözés martalékja lön. Urizze meg fogadásunk örök emlékeül e képet, azért adjuk saját képét, mert megvagyunk győződve, hogy szenvedések közepette saját lelki erejére legbiztosabban támaszkodhatik s követési mintául a B. urnak

szonosság elvét Magyarország és Ausztria közt?!

Lesz-e abban a legcsekélyebb viszonzosság is, hogy az osztrák bíróság igazságszolgáltató hatóságának — viszonzosság ürügye alatt — az osztrák perrendterítés a magyar állampolgárokat is alárendelheti az ausztriai kereskedelem és ipar érdekében, míg ellenben a magyar törvényhozás a magyar iparosok és kereskedők megrontására dolgozik azáltal, hogy eddig törvényesen elismert érdekszférájokat parányi területekre zsugorítja és így fejlődésüket lehetetlenné teszi, életképességüket csirájában elfolytja?!

Az osztrák állampolgár esszerint — hacsak erre különösképen magát nem kötelezi — a magyar hatóságok színe elé abszolute nem idézhető, és így az osztrák bíróságokhoz intézett megkeresések teljesen ki is mennek lassanként a divatból; mert így követeli azt a magyar kereskedelem és ipar tönkre tétele.

A magyar bíróságokhoz az osztrák részről intézendő megkeresések pedig ezentul még nagyobb számuak még kihívóbb, parancsolóbb modoruak lesznek mint eddig voltak. Igen, mert ezt így kívánja az osztrák praepotencia s az osztrák kereskedelem és ipar érdeke és mindenhatóvá tétele.

Ez lenne hát az a lépten nyomon hirdetett, törvénybe iktatott viszonzosság

önmagat tüzzük ki. Mi nem kérünk vissza emléket a B. urtól, tettei oly mélyen véstek emléket kebleinkbe, hogy a hála s tisztelet érzelmeit az idő kebleinkből, csak kebleinkkel együtt tépheti ki. Egyetlen kérelmünk van, minek teljesítése legyen végrendeletnek utópontja: legyen a B. urnak sirja is népszerű, mint élete volt s leendő; magánosan emelkedjék sirja, mint puszta sir, zászlók és czimerek nélkül, ne rejtsek erős falak, izmos záruk el szemünk elöl; így a földmives is megkönnyezheti, s mi meg hagyjuk gyermekeinknek, hogy unokáinkat e puszta sirhoz vigyék honszerelmet tanulni.

Ezek valának a tűzverű, a lánglelkű Lovassy László szavai.

Wesselényi csak röviden felelt Lovassy beszédére, megemlítette, hogy a világ teremtésének kezdetén szintén sötétség volt és csak az Ur akarata folytán lett világosság, mely világosságot azonban az emberek vétkeikkel ismét elhomályosították és erre a sötétség századai következtek mindaddig, míg nem a nyomdák és sajtó által szétterjedett a világosság.

Szegény Lovassy László dehogyan tudta, dehogyan sejtette, hogy őt néhány hónappal eme nemes ifjui hevtől s a nagy Wesselényi iránti csodálattól eltelt beszéde után szülei házatól a bécsi kormány zsoldosai elhurcolják, börtönbe vetik hazárulás és felségsértés miatt. Pedig megtörtént. Lovassyt 1836 május 38-ikán hurcolták el a bécsi kormány parancsára a kormány zsoldos katonái. Egyenesen Pestre vitték, katonai

és paritás Magyarország és Ausztria között?!

Nagy fontosságu és megbecsülhetetlen nemzetgazdasági és nemzetközi érdekünk forog itt veszélyben Igazságügyi miniszter ur. Ha Ön a magyar kereskedelem és ipar fejlődésének nem ellensége: akkor nem fogja megnyomortani azt, — a bírói illetékesség tervbe vett ayontörpítésével.

Dr. Király Péter.

A tisztviselők titkos minősítése.

Most, a midőn a tisztviselők fizetés-javítása és az ezzel együtt kilátásba helyezett egyéb intézkedések hivatva lesznek a tisztviselők anyagi helyzetének javítása mellett, azok erkölcsi energiáját is emelni, nagyon időszerű lesz reámutatni egy sürgős megoldást igénylő további reformra is. Ki kell ugyanis küszöbölni azt a Bach-korszakra emlékeztető sötét intézményt, a mit „titkos minősítés”-nek neveznek.

Mennyi igaztalanságra, mennyi visszaélésre, mennyi felreértésre vezet az az ok-talan, vak bizalom, mely egy ember lelkiismeretének egyensúlyától, egy ember szélsőjének, indulatának hullámzásától, egy ember sokszor gyöngeségeken, sőt korlátoltság-gon felépült, felebbzhetetlen, orvosolhatatlan iületétől teszi függővé megannyi más ember sorsát. Lehetetlen tehát most, midőn a tisztviselők anyagi függetlenségének megeremtését sürgetjük, föl nem emelni szavunkat a titkos minősítés ellen, a tisztviselők erkölcsi függetlensége érdekében. Mert

börtönbe vetették, hónapokig ki nem engedték, védő választási jogától megfosztották, senkit még edes atyját sem engedték vele beszélni. Nedves, piszkos, bűzös oduban tartották, fehéreműt egy hónapban egyszer, mosdó vizet soha hozza be nem adtak, testileg és lelkileg úgy sanyargatták, hogy mire 1837 február 27-en elitették és mint elitétet a magyarok előtt oly fájdalmas emlékü Spielberg várába szállították, Lovassy az egykor oly dalias, oly délczeg, oly nemes szívű és lánglelkű Lovassy László már csak önmagának rongyos árnyeka vala.

Börtönben való szenvedését, a szenvedések folytán való megőrülését, a börtönből való kiszabadulását annak ifju kori barátja a nem régen elhunyt Rozány György nagyszalontai ügyvédés földbirtokos Lovassy-nak régi hűséges barátja jegyezte fel.

Az ő feljegyzései alapján közöljük a következőket.

1840 május 15-ik napjára virradóra érkezett jó szüleinek nem öröme re hanem kétségbeeséssel határos méltó keserűségére Szalontára. Lovassy László annak látása, hogy egy jókor kifejlődött jeles lelki tulajdonok által magát nevezetessé tett ifjut, mivé tesz 37 havi nem érdemlett magános szigoru börtön, s a méltatlan durva bánás közt azon szívet marcoangoló öntudat, hogy artatlanul viseli bilincseit: akárkit is méltán ki csak őt megpillantja, keble mélyébe megrázkódtathat. Ő a tebholyodásnak egy különös sajátságu nemébe szenved, önn előadása szerint a

szállodabeli felszerelések és berendezések elárusítása folyton tart. Ezen körülményre ezuttal is a n. é. közönség figyelmét felhívja

a bérlőtársaság.

Az „Arany Bika”

mindaddig, míg a tisztviselőt kiszolgáltatta látjuk indulatoknak, szeszélyeknek, korlátolt ságnak és kerülő utakon való boszuállásnak kiszolgáltatta olyképpen, hogy egész élet-pályája, sőt becsülete kockára tehető, a nélkül, hogy arról csak tudomást is vehetne, s így igazságtalanság esetén orvoslast ke-reshetne: a legkorlátlanabb anyagi függet-lenség élvezete mellett sem láthatjuk teljes függetlenségét biztosítva.

Eme fontos érdek mellett említsük-e föl azt, hogy a minősítés tényében rejlő ítél-kezési mód nem egy modern állam jogrend-jébe illő, de kirírna abból a patriarkális kor-szokból is, mikor a bírói pálcza huszonötjöt elveendő delikvensnek legalább volt annyi joga, hogy birtokon belül appellálhatott? Ha a huszonötöt elszenvedte is, de legalább — ha igaza volt — megkaphatta azt az er-kölesi elégtételt, hogy nem érdemelte meg a botot.

Utaljunk-e ma, a humanizmus korszakában arra, hogy ez a rendszer mennyire emberietlen? Van-e itt szükség argumentá-czióra? És mégis — nem tudjuk, féltékenység e vagy közönyösség? Mig titkon, magában, egymás közt dohog mindenki, nem tiltakozik, nem emeli fel szavát senki!

Nincs az egész tisztviselői és bírói kar-ban olyan, a minősítése igazságosságában kételkedő s talán épp e miatt mellőzött bátor ember, a ki oda merjén állani a főnöke elé s követelje azt, hogy a minősítését kö-zöljek vele?! Megtagadják? Főlebbezen a miniszterig! Hadd tudják meg, a kiket ér-dekel, hol van az megírva, hogy a minősítésnek titkosnak kell lenni?! Mert — néze-tünk szerint — az egész titkos minősítési rendszer — abuzus. Törvényes alapja nincs.

mult szeptember 17. napja óta, de a körül-ményeket egyben vetve tettei s beszédjeiből mint egy más fél év óta, ő azt mondja: a mondott nap éjjelen börtönében megjelent előtte néha Syber Adelaid leike (ehbe volt ő legelsőben szerelmes, de ez még 833. tá-ján meghalt, az atya megyei földesur s tabla bíró volt, de elszegényedvén Gyulára ment. onnan Vátzra, családja talán most is ott lakik) s fejébe költözött sok más lélek-ke, de a mellyeket senkinek sem nevez meg, azolta azok mindig háborgatják, s nincs soha nyugodalma. és azon képzelő-déstől vezéreltetve, hogy csak úgy szaba-dulhat meg, mint szokta mondani, azoktól az átkozott lelkektől, szüntelen magánossá-got keres, kalapot sem tesz, az embereket, kiváit a szép nemet kerüli, nem pipázik, terdepelve a legbuzgóbban s szivrehatóbban imadkozik, napjában igen sokszor; 39 napig böjtölni fog, vagy ha ezt ki nem állaná, 1500 évig fog terdepelni; mind ezeket ő a legkomolyabban adja elő, hozzá téve még azt, hogy: tudva vannak köztetek kik nem hiszik ezen rettentő bajomat, s talán ki is nevetnék, hogy csak képzelődés és azt hi-szik, hogy én bolond vagyok: pedig (ekkor homlokára teszi kezét) őh Istenem! most is be sokat kell szenvednem ezektől az át-kozott lelkektől, repülnék én örömet kar-jaitok közzé, s rá örömet tennék veletek minden szépet és jót, de nem lehet, becsü-letemre minden nem lehet míg a 30 napi böjtöt ki nem töltöm, csak így fog én raj-

Már pedig törvényes alap nélkül olyan mé-lyen belenyulni a tisztviselő, az ember éle-tebe, jellemébe, becsületébe, mint az a fenn-álló rendszer mellett történik, hogy a mi-nősítés pallosját gyakorló közeg még a tisztviselő családi életéről is kalkulust ad — jogtalanság. Ilyet pedig sem törvény, sem rendelet nem parancsolhat.

Ez ellen a rendszere elln, ha — a mit nem hiszünk — még sokáig késne a reform, erélyesen küzdeni kell. Ha van humanizmus és igazság, hát legyen minpen vonalon!

A debreczeni kereskedelmi és iparkama közgyűlése.

A debreczeni kereskedelmi és iparka-mara 1902. évi noveber hó 13 an, azaz csüt-törtökön 3 és fél órakor, a kamara Piac-utca 69. sz. új székházanak helyiségében rendes közgyűlést tart.

A napirend tárgyai:

I. Elnöki előterjesztések. (1—18.)

1. Gyászesetekről. 1 kamarai székház felavatási ünneperől s az azzal kapcsolat-ban tartott orsz. kamarai gyűlésről 3. Ke-reskedelmi és ipari orsz. gyűléseken való részvételünkről. 4. A székházépítés költsé-geinek végleszámlálásáról. 5. A kerületben szervezett újabb háziipari tanfolyamokról. 6. A hazai keresk. és iparkamarák 1901. évi összesített jelentéséről. 7. A kamara 1901. évi zárszámadásainak jóváhagyásáról. (Ke-rosk. min. 48180/IX sz.) 8. A debreczeni ipartestületi betegsegélyző pénztárának en-gedélyezéséről. (Ker. min. 35256.) 9. A fenyképészetnek s a vele rokon miveletek-

nek az ipari foglalkozások közé sorolásáról. (Keresk. min. 34183. sz.) 10. Keresk. mi-nisteri válaszok a kamara felterjesztéseire a máv. zónája, továbbá a Debreczen - mis-kolecz - kassai vonatösszeköttetés javítása tár-gyában (35,333 és 45264. sz.) 11. Az or-szag gazdasági önállósága érdekében tett felterjesztésünk s köriratunk visszhangjai. 12. A kamarai kerület törvényhatóságában az ipartanácsok ujjaalakításáról. 13. Ala-pítványok és javadalmazások tárgyában tett véleményezésekről. 14. Törvényszéki írás-szakértő és keresk. ülnök kinevezése tár-gyában tett javaslatok. 15. A debreczeni nőegylet államsegélye érdekében tett fel-terjesztés. 16. A sertéskereskedők kérelme alapján az állatforgalmi egyezmény tárgyá-ban tett felterjesztés. 17. A gabonakereske-dők kérelmére a vasuti forgalom kedvezőbb lebonyolítása iránt tett felterjesztés. 18. A zsolnai orsz. iparkiallítás 1903-ban.

II. Titkári jelentés az ügyforgalomról.

III. A kamara 1903. évi költség elői-rányzata.

IV. A kis és középkereskedők kötele-ző társulása. (A bpesti kis és középkereske-dők Társulatának javaslata. Keresk. min. 28039. sz. leirata.)

V. A kövező és burkoló ipar ké-pesítéshez kötése. (Keresk. min. 41242. sz.)

VI. A bélyegzők, sor- és lapszámzó gépek helyzete a megrendelés gyűjtési tör-vény tekintetében. (Keresk. min. 57517. sz.)

VII. Hazai iparcikkek csarnoka a máv. állomásain. (Különféle megkeresések.)

VIII. Szabolcs vármegye baziipara. (A keresk. min. 13282. sz. leirata.)

IX. Szabályrendeletek a kéményseprő-iparról.

tam az én jó Istenem segíteni, de külön-ban sem etcetera — orvosoltani magát nem engedni, rendesen sem eszik, csak egyszer napjában, s evés után mondja „no most kezdem el a 30 napi böjtöt, szüntelen fel s alá járkál, mint börtönébe tett, térdre esik, buzgón, fennhangon imádkozik, ritkán fek-szik le, többnyire ülve alszik, egészen an-nak rendi szerint nem öltözik fel, a füsttől irtózik, mit onnan magyaráznak, hogy a tőmlőczét gyakran füstölték. Határozatlanul vagynakszünörái naponként, és akkor sem-mit rajta észrevenni nem lehet minden es-merőszét egyszerre megismeri s lelkesedve fogadja, mindenre jól emlékezik, tudomá-nyos ismeretei tökéletesen megvannak, s lehet, — bár adna az ég! — reményleni, hogy talán idővel kifog bajából épülni. Ő Spilberghe volt, de mint előadja, szabadulása órájáig nem tudta, hogy hol van, honáról nem tudott semmit, csak a Pesti vizaradást mondta meg neki a fővigyázó, elhozta ma-gával azon fakanalat és három rövid águ fa villát, melylyel 37 hónapig evett, mondta hogy a mint oda vitték nagy békó vasa-tették, melyről feljött láncz a derekára kö-tött szíjövve, erről egy könnyebb láncz a jobb kezére, öltözete volt: katona bakkancs, elcsitiz nadrág, melynek felszára tsikok, a másik szürke volt, szürke daróc kabát s festetlen, belés nélküli széleseske karimájú szörkalap, börtöne elég tágas és világos volt, nem volt benne egyéb csak egy szük ségláda a falhoz szegezve és egy durva

szalmazsák, az ablak oly magasan volt, hogy soha ki nem nézhetett, gyertyavilágot soha nem látott, utolsó évben adtak be neki egy régi kalendáriumot, második évben minden nap d. e. is d. u. is egy-egy pipadohányt nyújtottak be neki s dohányozott is a fely-lyebb emlitem szerencsétlen napjáig, de azolta soha sem. Soha nem tudta, hogy micsoda hónapba van, egyedül csak a 2 napok nevét mondták meg neki.

Azon a napon melyben Lovassy László szülei házáat elhurczolták, Wesselenyi Miklós báró Kehidán Deák Ferencznél idő-zött. S pár napi időzés után indult olasz-orozági útjára, honnet csak 1836 őszén tért vissza Zsibóra. Wesselenyi csak hazájába történt vissza érkezése után értesült a Lo-vassy Lászlót ért szerencsétlenségről. Maga az apa írta meg ezt Nagyszalontáról egy hozzája intézett levélben, melyben arról pa-naszodik hogy fia már több hónap óta van fogva, de mind ez ideig szerencsétlen fia-val nem beszélhetett, de még látni sem lát-ta. Wesselenyit mélyen elszomorította Lo-vassy László szerencsétlen sorsa. Irta és tanácsolta az apának, hogy fia törvénytelen elfogatása miatt forduljon panaszával a Megyékhez és az Országgyűléshez. Irta és tanácsolta az apának, hogy fogadjon védő ügyvédet fia számára, ő kész annak költsé-geit viselni. Az apa meg is fogadta a taná-cset, panaszával szülővármegyéjéhez Bihar vármegyéhez fordult és Biharvármegye Ren-dei tényleg nemzeti sérelemnek nyilvánított-

Van szerencsém Debreczen szab. kir. város és vidéke közönségével tudatni, hogy a vasuti indoházzal szemben, a Petőfi-téren lévő s eddig Telegdi néven ismert szállodát kávéházat s összes helyiségeit berbe vettem. A szállodát, kávéházat és éttermet egészen ujonnan renováltattam s teljesen ujonnan rendeztem be s megnyitása nap-jától kezdve az ott követett eddigi iránytól teljesen eltérőleg a legsolidabb alapon

Szálloda átvétel.

Széchenyi szálloda és kávéház

tisztán kezelt italokról gondoskodom; szállodám tiszta, izléses és kényelmes s mindenek felett mérsékelt áraival bizonyára keresett hely lesz a mélyen tisztelt utazó közönségnek. Kitűnő magyar konyha. Magamat s új üzletemet ismételten a n. é. közönség hecses figyelmébe és pártfogásába ajánlom. — Tisztelettel: **BOROS MIHÁLY.**

NAPI HIREK.

A Kossuth nóta.

(Hogy énekelték az abszolutizmus alatt.)

1. Szabolcs vármegye kéményseprési szabályrendelete. Keresk. min. 48179 sz.)
2. Szatmár vármegye kéményseprési szabályrendelete. (Keresk. min. 64770 sz.)

X. Kézizálogület Kis-Várdán (Keresk. mint 67137 sz.)

XI. Vásárok — vámok — helypénzek.

1. Mezőtúr város kövezetvám szedése.
2. Kisujszállás kövezetvám-szedése. 3. Técső község vásárendéylezése. 4. Egyek község vásárendéylezése.

XII. Társ kamarák megkeresései.

1. A hazai ipar támogatása kérdésében. (Az aradi kamara 2301. sz.) 2. A kamarák portómentessége. 3. A törzskönyvi nyilvántartások bajai. (A szegedi kamara megkeresése.) 4. A hazai ipar a fürdőhelyeken. (A szegedi kamara megkeresése.)

XIII. Államsegély iránt folyamatba tett ügyek.

1—5 Ujabb kérelmek. 4247. ikt. sz. 4733. ikt. sz. 4861. ikt. sz. 5738 ikt. sz. 6062. ikt. sz. 6—10 Elintézkedések 3146 ikt. sz. 3520 ikt. sz. 4222. ikt. sz. 4421. ikt. sz. 6027 ikt. sz.

XIV. Kérvények segélyezés iránt.

a) Tanoncziskolák kérvényei.

1. A beregszászi iparos és keresk. tanoncziskola. 2. A máramarosi iparostanoncziskola. 3. A máramarosi kereskedő-tanoncziskola. 4. A szatmár-németi ker. tanoncziskola. 5. A szatmár-németi iparos tanoncziskola. 6. A n.-károlyi iparos tanoncziskola. 7. A n.-károlyi keresk. tanoncziskola. 8. A huszti iparos tanoncziskola. 9. A kisujszállási keresk. tanoncziskola. 10. A szolnoki keresk. tanoncziskola kérvénye fentartási segély iránt.

1. Hottye Miklós n.-bányei asztalosmester, mint a kassai áll. felső ipariskola növendékének kérelme. 2. Zyzda János munkácsi illetőségű egyének, a késmárki szőlőipar szakiskola növendékének kérelme.

CV. Indítványok.

1. Szent-királyi Tivadar indítványa a dohánytőzsdések vasárnapi munkaszünete tárgyában.

ták Lovassy László elfogatását és katonai börtönbe való elhurcolását s e tárgyban fel is irtak a királyhoz, de a felírásnak nem volt meg a kívánt sikere, nem volt pedig, azért, mert a bécsi kormány már Wesselényi perbe fogása alkalmával kiadta a jelszót, hogy elkell ölni, kikell irtani a nemzet szívéből a szabadságra törő eszméket, el kell rettenteni, meg kell félemlíteni a vezetők perbe fogásával és elitélésével az egész nemzetet, így történt aztán, hogy az egész szabadságnak első üldözöttje Wesselényi, de első áldozatja Lovassy volt,

1837 febr. 27-én hozta meg a kir. tábla Wégh Ignác ítéző mester előadása mellett a kir. Fiscusnak Lovassy László, elleni felségsértési és hazaárulási bűn miatti perében azt a magyar bíróságoknak örök szégyen feltételt képező ítéletét, melyben őt mindkét vádpontban bűnösnek találván az ítélet kihirdetésétől számított 10 évi börtönre ítélte és az ítélet azonnal végrehajtandónak határozta. Elis vitték Lovassyt Pestről, Pozsonyba, Pozsonyból, Spielbergbe.

De a mikor Pozsonyból el szállították volt, Lovassynak akkor már neki örültek kellett lennie, erre vall legalább Lovassynek Wesselényi Miklóshoz Pozsonyban feladott valójában a börtönből kicsempészett, a Wesselényi család levéltárában általam a napokban lemásolt következő zavarostartalmu, kelet nélküli saját kezűleg irt Zsibóra címzett levele.

„Wesselényi Miklós”

„Kérlek légy szíves én érettem jönni, hogy ne halljak meg valami szörnyű panaszt bolondok házába. Tedd meg azt az én életemért mi mulik örökre örökre. Azzal megelégedhetik ő felsége. Az ember halandó, nem élhet mindég. Azért írom, hogy ha elhinnéd.”

Lovassy László.

1830 május 1-éről van keltezve az a legfelsőbb kegyelmi leirat, mellyel az 1837 febr. 17 én, a 10 évi súlyos börtönre ítélt Lovassy Lászlónak, továbbá az 1839 évi febr. 1-én 3 évi börtönre elítelt Wesselényi Miklósnak és az 1839 évi febr. 23-án négy évi börtönre elítelt Kossuth Lajosnak még hátra levő büntetését a megyék és az Országgyűlés Rendeinek számos felirata, panaszai és sürgetése után József nádor főherceg közbenjárása folytán jónak látta, elengedni V. Ferdinánd király. Kossuthot a 3 évnél hosszabb ideig tartó börtön sem testében, sem lelkében nem törte meg; de Wesselényi szeme világát, Lovassy pedig lelkének világosságát veszítette a börtön kinzó sötét magányában.

Lovassy kiszabadulása sem rokonainak, sem barátainak igaz örömet nem okozhatott. Kiszabadulásának és hazajövetelének részleteit ugyan Rozvány György, Lovassynak ifjúkori barátja örökölte meg, egy 1902 máj. 8-rol Lovassy Károly debreczeni szenátorhoz, a tragikus sorsu Lovassy

Hajnal hasad, csillag ragyog,
Mégis a babámmal vagyok.
Bizonyágom a kapufél,
Mindég, hogy ott ér az éjféli.

A dallam teljesen és változatlanul a Kossuth nóta dallama, csak az „éljen a haza” refrainnek megfelelő rész marad el s a nótát a negyedik nyolczas magyar versor végén a szokásos táncríthmus szerinti befejezés zárja be. Tempója a gyorscsárdás rithmusának felel meg, maga a szöveg, mint láthatjuk, — magyaros s elég jól alkalmazkodik a nótához. Érdekes lenne megtudni, énekelték-e ily szöveggel a Kossuth-nótát az 40 es és 60 as években s nem is volna oly nagy lehetetlenség, Bzonyára lesznek még, kik emlékezni fognak a szabadságharc dalának erre az alakjára.

A szervezeti szabályzat módosítása.

A szervezeti szabályzat módosítására kiküldött bizottság Puky Gyula főispán elnöklésével ma délelőtt tartotta első ülését a városháza nagytermében. A bizottság nagy lelkiismeretességgel végzi feladatát, számot vet a város jelenlegi szomorú anyagi helyzetével és ehez mérten eszközli a módosítást. Az első ülés is eredménnyel végződött, amennyiben már most kimondta a bizottság hogy **beszűntetendők tart egy polgármesteri irnoki állást és megszüntet egy tanácsnoki állást.** Ez a mai tanácskozás eredménye és ebből sejtethetjük, hogy a bizottság sok felesleges állást fog megszüntetni és ilyformán nagyszámú megtakarítást ér el. Az ülésen az elnökön kívül jelen voltak: Juhász Ignác, Fejér Ferencz, Márton Imre, Komlóssy Dezső, Kernhoffer József, Horvath István, Szentessy János, továbbá a tanács tagjai a polgármester és Bészler Károly tanácsnok kivételével. — Mindjárt az ülés megnyitása után megkezdették a szervezeti szabályzat

László még élő egyetlen testvérehez intézett soraiban. Ebben a levelben megírja az öreg Rozvány György, hogy őt a kiszabadult Lovassy átvételére és hazakisérésére Beöthy Ödön biharvármegyének egykori hírneves főispánja küldötte Pozsonyba. Elmondja az öreg ur fenti keleti levelében, hogy Lovassyt Pozsonyig két spielbergi fegyőr kísérte el s Pozsonyban a „Vörös ökörhöz” címzett vendéglőben helyezték el 1840 május 11-én a szerencsétlen elmebeteg foglyot. Pozsonyból ő hozta aztán kocsin Lovassyt Pestre a Nádor című szállodába, Pesten töle br. Vekneheim Béla később magyar kir. belügyminiszter és miniszterelnök vette át Lovassyt és vitette saját fogatán előbb birtokára Körös-Ladányba, majd onnan átküldötte szüleihez Nagy-Szalontára. Kevés ember tudja, hogy Lovassy László a börtönből való kiszabadulása után Nagy-Szalontán még majdnem egy félszázadig élt, mint csendes örült abból a 600 frt. évi kegydíjből, mit a magyar kormány 1867-ben a nemzet mártírjának folyósított. Igazán jellemző a mi viszonyainkra, hogy Nagy-Enyed elpusztítója, 900 magyar lélek egyetlen legyilkolója Axantu Severu a hirhedt oláh néptribun 860 frt. évi nyugdíjat kap, míg a nemzet szerencsétlen mártírja Lovassy László 600 frt. kegydíjből tengette gyászos élete napjait. És a nemzet csak temeti és feleli azokat a nemes fiait, kik még éltek, érette küzdöttek, miatta szenvedtek. Ez a z i g a z a k s o r s a.

módosítását. A bizottság a polgármesteri egyik irnoki állást megszüntette. Ezután a főjegyzői állásra tértek át. A bizottság legtöbb tagja annak a nézetének adott kifejezést, hogy ezután a főjegyzőre is bizzanak egy önálló ügyosztályt. Ennek folytán hosszantartó vita indult meg a felett, hány tanácsnoki állás legyen, továbbá az árvaszéki elnök ezután is végezzen e tanácsnoki teendőket és hogy szaporítsassék-e az árvaszéki személyzet. A bizottság másfélórát tartó vita után kimondta, hogy a főjegyzőt egy önálló ügyosztály vezetésével is megbízzák egyik tanácsnok, a ki árvaszéki elnök és a kivel 7 tanácsnoka van a városnak, ezután csupán csak árvaszéki elnöki teendőket végez, tanácsnoki teendőket nem teljesít és ilyenformán a tanácsnoki címet is elveszti. Ezután kimondotta a bizottság, miután az árvaszéki elnök megszűnt tanácsnok lenni és ilyenformán csak 6 tanácsnoka lenne a városnak, azonban miután a főjegyző is kap külön ügyosztályt, nem látja szükségét annak, hogy jövőben 6 tanácsnoka legyen a városnak, miért is azt javasolja, hogy egy tanácsnoki állást szüntessenek be már a legközelebbi tisztújításkor csak 5 tanácsnoki állást töltsenek be. — A tanácskozás befejezése után a bizottság elhatározta, hogy holnap d. u. 3 órakor megkezdje az egyes városi hivatalok meg szemléltetését Komlóssy főjegyző vezetésével. Első sorban is a város székházában levő hivatalokat és személyzetet s azok munkakörét szemlélik meg és azután keritnek sort a readórsági, mérnöki s egyéb kívül eső hivatali helyiségekre. A folytatólagos tárgyalások ezen szemlék befejezése után veszik ismét kezdetüket.

Szerencsétlenség a Vilmos huszárok lóversenyén.

A debreczeni 7. Vilmos huszárezred tegnapi nagyszabású lóversenyén sajnálatra méltó balesetek történtek. Az első szerencsétlenség a félvér versenyénél történt és áldozata az ezred egyik fiatal, rokonszenves hadnagya, báró Podmaniczky Béla. A 2200 méteres verseny utolsó fordulójánál br. Berg kapitány lóva feldöntötte az akadályt. Közvetlen nyomában vágtatott báró Podmaniczky, aki nem vette észre az akadály eldöntését. Lóva az akadályban megbotlott. A zökkenés kivágta a nyeregben ülő fiatal hadnagyot, ki elterült a földön. A közönség, a tiszték rémülten szaladtak a mozdulatlanul fekvő tiszthez, oda sietett dr. Zuber főorvos is, ki ápolás alá vette. Esméletlen állapotban szállították az öltöző terembe, hol fél óra múlva magához tért. Később lakására kísérte Zuber főorvos, kinek véleménye szerint kisebb mérvű agyrázkódást szenvedett. Állapota súlyos, de aggodalomra nincsen ok. A harmadik futammal is történt szerencsétlenség. Uray Tibor hadnagy lebukott lováról, de könnyebb horzsolásokon kívül egyéb baja nem esett. Sokkal komolyabb és talán végzetessé válható szerencsétlenség érte Miskár Imre közhuzárt. A vadászversenyben vett részt és lóva a bírói páholy előtt levetette. A közvetlen nyomában száguldó lovak keresztül rohantak rajta. Súlyosan megsebeztek arcát, fejét, mellét. Esméletlen állapotban a közeli honvédsapatházba vitték, hol sebeit bekötötték. A szerencsétlenül járt huszár állapota életveszélyes. A közönség körében nyomasztó-

hatást keltettek a szerencsétlenségek és általános volt a részvét úgy Podmaniczky mint a közhuzár iránt.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöklésével ülést tart. Sajnálattal tapasztaltuk ezuttal is, hogy a választott tagok közül, huszonnégyen vannak, csupán Kovács József, Kemény Mór és Kernhoffer József voltak jelen, a többi városatyák, kik török magukat hogy a bizottságokba beválasszák, távollétükkel tündökölték. A bizottság különben a novemberi közgyűlés tárgyait készítette elő. Első tárgy a városok és piacok rendezése tárgyában alkotott szabályrendelet volt. A bizottság, mely előtt már megfordult ez az 5 pontos állószabályrendelet és a melyet módosítás végett visszaadott a tanácsnak, a most már módosított szabályrendelete átrevidálta és elfogadásra is ajánlja a közgyűlésnek. A negyedik 3 öl tüzfát kér az egyet szövölpári tanfolyam termékeinek fűtésére. A bizottság egyhangulag azt javasolja, hogy ne teljesítsék a negyedik kérelmét. A napdíjasos 10-10 korona drágasági pótlék kiutalását kéri teli hónapokra. A bizottság — miközben többen elítélőleg nyilatkoztak a polgármester ama tényéről, hogy nős családost emberket vesz fel 70 krajczár napdíj mellett, holott már régebben kimondták, hogy a napdíjasok fizetése 2 koronánál kevesebb nem lehet, — úgy határozott, hogy szeretne ugyan ezeken a szegény embereken segíteni, de az pótdó emelése nélkül lehetetlen. Figyelmébe ajánlja azonban a tanácsnak azt a régi elvi megállapodást, hogy napdíjasokat két korona napdíjon alul nem vehet fel a polgármester.

Szabolcs vármegye emelkedett hangú átiratban hívja fel a testvér törvényhatóságát Debreczent, hogy II. Rákóczy Ferencnek Kassán állítandó szobrára adakozzék. A jog- és pénzügyi bizottság az átiratra vonatkozólag azt javasolja, hogy a polgármestert a jövő év januárjától kezdve indítsa gyűjtést a nemes és hazafias célra. A gyűlés 7 órakor ért véget és a legközelebbi gyűlés szombat délután 3 órakor lesz.

A vilmos huszár ezred lóversenye.

A debreczeni 7-ik vilmos huszárezred tegnap délután a lóversenyterén fényesen sikerült lóversenyt rendezett, melyen nagy és diszes előkelő közönség vett részt. A versenyen díjakat nyertek: Gát verseny. A négy elsőnél tiszteletdíj. Első lett gróf György hd. Csuportja. Második: báró Berg Hermann száz. Tricoloreja. Harmadik: báró Podmaniczky Béla hd. Wasterer je. Negyedik: gróf Stahremberg Vilmos száz. Fahr-dahin-ja II. Tiszti szolgálati lovak vadászversenye. Siszeletdíj a négy első lólovasának. Első: gróf Haller Pál hdgy. Anastáziá-ja. Második: Kéila Henrik főhadnagy Amor-ja. Harmadik: Edlinger Oszkár hdgy. Tök-je. Negyedik: Uray Tibor hadnagy Benő-je. — III. Félvér akadályverseny. Tiszteletdíj a 4 első ló lovasának. Első: gróf Haller Pál hadnagy Svengali ja. Második Nediczky Ferenc száz. Julcsá-ja. Harmadik báró Berg Hermann Panni-ja. Negyedik Strada Gyula száz. Arkanus-a. IV. Huszárok vadászversenye. Az öt elsőnek tiszteletdíj. Első Nagy János 5 század. Második: Szár Bus Antat 5. század. Harmadik Sivkó Ferenc 5 század. Negyedik: A 6 század és ötödik: az első század egy-egy legénye. Tiszti szolgálati lovak akadályversenye. A négy első ló lovasának tiszteletdíj. Első báró Podmaniczky Béla hdgy. Palócz-a. (Fanta fhdgy). Második báró Fekete Aladár Anton-ja. Harmadik: Ruttkay Ferenc hdgy Rastadtrja. Negyedik gr. Széchenyi Pál Apell-je. VI. Altisztek va-

dászversenye. Az öt első ló lovasának tiszteletdíj. I. só Lángi János örm. 1. század. Második Bor Gyula örmester 6-ik század. Harmadik Szlifka Pál káplár 5-ik század. Negyedik: Manáhardt Ignác káplár 1-ső század. Ötödik: Csorba Lajos örm. 2 ik század. VII. Nagy Akadály verseny. Tiszteletdíj a négy első ló lovasának, — Első báró Berg Hermann százados Barkarol-ja. Második: gr. Stahremberg Vitmos száz. Paquinja. Harmadik: Strada Gyula Gestor-ja: Negyedik: lovak Keihl Henrik Wandererje. A versenyen történt szerencsétlenségekről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Péchy Sándor.

A mint járok a Nagyhegyen, a szőlők közötti széles uton lenézek a völgyre. Látok száz meg száz apró lángocskát, mint valami földönjáró bolygó csillagot — a miket a kegyelet gyújtott halottak emlékére.

Hallgat az egész hegy. Bandukolva a sötétbe betérek az öreg palytába. Ehez engem ifju és férfikoromból sok sok kedves emlék fűz. A cseléd leány kevés fát hoz be mert fél a beállott sötétségtől, siet is vissza a nagy szőlőspajtához.

Igazan van ha siet — ott 4 rózsabimbó körül szolgál — mig itt odvas fát hord be. Gondolja, elebb utóbb, elenyészik ez is — az is. Nézem, elnézem, mint ölelik körül a lobogó lángok a fahasábokat, közbe közbe nagyot pattan a szuette fa.

Egy egy tüzezebb szilánkot kikidob a védő-előző pléhlemeze és ugy hal meg. — Egyébb se hallik. Önként feltolódik ez a gondolat agyamba — meddig élek még én?

— Hányan élnek még a régiak közül, kikkel együtt védtük a hazát!

Emlékekért egy csep lángocská sem ég — nyugszanak a hazai hantok alatt elfeledve. Ugy érzem kötelességet teljesítek a midőn ma Nov. 1 én egyet felemlitek a feledett hősök között.

Jogászok voltunk eperjesen. Én kerestem fel, mikor Czegléden ismét találkoztunk.

Ezüst cserkoszoru pompázoti a tiszti atillán. Egy heverő szék karjára gondosan volt leborlva — felibe a vörös sapka.

A mint tekintetem a nyitott szobán át a ruhára esett, lángoló arccal fogtam az elibem lépő Péchy Sándorral kezét.

— Szép töled — szólalt meg Sándor — hogy a rokonszenves tanuló társadat felkerestted, foglalj helyet pajtás.

— A szeretet hozott hozzád — választottam. Jól is esik ez a pillanatnyi öröm az átélte bosszusághoz — kocintott velem! a piros borral telt poharainkat kiürítettük. Megnyitott a szive Sándornak, így folytatta. Többzör elodáztam a felajánlott tiszti rangot, jól éreztem magam a testvérek közt, mint minden egyes vitéz, a ki a IX-ik zászlóalj tagja lehet. Én még hozzá örmester lettem rég, magasabbra nem vágytam. Akaratom ellenére helyeztek át ide — pedig nem vagyok köztök otthon! Ez a zászlóalj most alakul, se fegyverrel ellátva se begyakorolva nincs, mit lehet ezekkel kezdeni?

Azt a kis fényességet (rámutattam a kávészin aranyos galléra) a mi ide veti a fényét palytás — egy vesztett csata se homályosíthatja el. Igyunk még egyet jövő győzelmünkre — és bucsuzóra!

Összecsendült a poharunk — nekem nincsenek ilyen vakreményeim — én sötétebbet látok, szólott újra — és elváltunk.

Török-Becse alatt találkoztam 3-or veled. Sebesült felyemre ő huzott vizet egy gémes kutból, ő is kötözte azt be.

A zászlóalj melyből értem kilépett ez alatt hosszusorba lábhoz tett fegyver vagy lándzsával állott.

Ő jobban látott, a jövőbe bekövetkezőt a Katastrófa.

Nemes Szatmárvármegye gyűlés termébe. Nagy-Károlyba az alkotmányos élet kezdetén találkoztam újra vele.

Az összeirt megyei urak névsorát olvasta a jegyző.

Jaj be sűrűn felhangzott egy-egy szereplő név után ez a kiáltás — meghalt! meghalt!

Szinte fájt az ember szívének — hisz ezek is magyarok voltak.

Midőn mi — kisebb nagyobb szerepet vitt egyének, mint üldözött vadak bujdoskoltunk, ezek az urak aranyos gallérral pompáztak.

Ilyen kínzó gyászos emlékek dacára ezek az urak lettek a "vörösek" (a fiatalabbakat értem) s így eshetett meg az, hogy a 48/49-es képviselők közül egyet se küldött ismét fel a vármegye.

A jobbak ezen határozatát se respectálták tud hogy ha pályázik.

A két egyforma qualificatioval bíró egyén közül a legyen támogatva a ki honvédő volt.

Pedig ez csak máltányos lett volna!

E tisztí választás alkalmával történt hogy a vörösek jelöltje a karzatról kiáltotta le és nevét arczán kishatalmas tenyerével maszkirozva.

Akkor még aki hanggal bírta, a marata! Gelirő tabblakkal, kikiáltás utján történt a választás.

Ugyan kiáltják mi is hadd tudjuk, kedve szegénynek mondám — ott fehérlék a neve az ellenzéken. Meg is lett.

Csak egyért harczolt a mi pártunk erősen a vörös sipkás Cserkoszorus Péchy Sándorért,

Természetes, hogy rekedtté kiabáltam érte magam, meggyomtuk biz őt, mint akkor mondták.

Oda jött a mi oldalunkra — megköszönte.

Szívesen tettem pajtás, legalább lesz a nemes vármegyének egy törvényt értő munkás tisztviselője.

Bezzeg ki is kaptam érte a magamét. Az előcsarnokban várt rám Domahidy Ferencz. Lángoló szemmel s izgatott felhevült arccal mondá:

Vedd tudomásul, hogy ebbe a vármegyébe soha se lehetsz sem mi! a miért ellenünk így kitétted magad, tette még hozzá.

Nem is akartam — nem is akarok vágtam vissza egész higgadtan. Soha se voltam szolgál — még a vármegyénél se akarok az lenni.

Morvay Károly.

KÖZGAZDASÁG.

(Hogyan védekezzünk a ragadós száj- és körömfájás ellen?)

a már most tudjuk azt, hogy a betegséget megkapja az állat, legelés közben, itatás közben vagy az által, hogy a trágyát

takarmányt, almot olyan helyről hord a hol a betegséget ruhánkkal, kezünkkel lábunkkal, az istállóeszközökkel átvihetjük állatainkra, akkor, ha meg akarjuk védeni állatainkat ettől a betegségtől, nem szabad etetnünk, itatnunk, legeltetnünk olyan helyen, a hol a ragadós száj- és körömfájásban megbetegedett állat legelt, evett vagy ivott. Nem szabad ilyen istállóból szarvasmarhával takarmányt, almot vagy trágyát kihordani, hanem csak lóval s azt is csak akkor, ha a betegség már megszűnt s erre a hatóság engedélyt adott. Nem szabad beteg állat vakaróját, fejét, igáját, szekér (kecsi-) rúdját, beteg állat istállójának seprőjét, lapátját vályúját, vagy az itató vödört használni. Nem szabad olyan udvarba va talán épen istállóba, menni, a hol beteg állat áll vagy állott, nehogy ruhánkkal, beszimánkkal eszimánkkal hordjuk széjjel a betegséget.

Ha meghalljuk, hogy valamely községben száj- és körömfájás uralkodik, ott közsős kutakon ne ittassunk, közös legelőre állatainkkal ne menjünk, koresmákba, vendéglőkbe ne kössünk be, mert nem tudhatjuk, hogy nem evett vagy ivott e, vagy nem art-e ott beteg állat. Olyan községben lakó vagy olyan községből hozzánk vetődött mérszarost, herélőt, miskarólót, marhakereskedőt, kanaszt, juhászt, csordást, gulyást, a hol ragadós száj- és körömfájás fellépett, ne eresszünk tanyánkra vagy udvarunkra, de különösen ne eresszük állatainkhoz, mert ilyen emberek gyakran olyan helyeken is megfordulnak, a hol beteg állat van és könnyen megtörténhetik, hogy elhurezolják a betegséget.

Ezeket kívül tartuk mindig tisztán istállóinkat, sokat és gyakran almozzunk, s gyakran mosogassuk tiszta gyöngye boreczetes vízbe martott puhó ronggyal vagy szivacsos a nagy állatok (szarvasmarhák) száját.

(Hogyan gyógyítsuk a száj- és körömfájásos állatainkat?)

Ha valamely állatunk mégis megkapja a száj- és körömfájást, első és fődolog a tisztántartás. Adjunk gyakran vizet azoknak az állatoknak, a melyeknek a szája fáj. Gyakran mosogassuk a száját tiszta boreczetes-timsós vízzel. A boreczetes vizet úgy készítjük, hogy vegyünk egy kis boros poharra való tiszta jófajta boreczetet, azt öntsük 1 liter tiszta vízbe és adjunk hozzá egy dió nagyságú, finom porrá tört nyers timsót. Hogy pedig az állat maga is öblögethesse gyakran a száját, kössünk a jászolhoz egy itató vödört s abba öntsünk gyakran tiszta friss vizet. A mely vizet a beteg állat bepiszkolt, ne öntsük szerte széjjel az udvaron, mert hiszen tudjuk, hogy a betegség abban igen bőven megvan a beleöblögetett nyál és geny utján, hanem az ilyen vizet öntsük emésztő gödörbe. Az istállóból kihordott almot, trágyát, megmaradt takarmányt rakjuk egy külön ezen czélra kijelölt helyre mindaddig, míg a betegség tart és ahhoz semmiféle állatot ne engedjünk hozzájutni, mert nem tudjuk, hogy melyik viszi el onnan a betegséget más helyre.

Ha az állat a lábán betegedett meg, igen jó házi szer kékköves-timsós kötés, melyet gyakran öntözzünk (legalább is 1/2 óránként) timsós-kékköves vízzel. Készítsük pedig ezt úgy, hogy vegyünk egy diónagyságú nyers timsót és egy mogyorónagyságú kékkövet (kékgáliczot, másképen rézgáliczot), ezeket törjük porrá és olvasszuk fel 1 liter vízben. Ezzel a vízzel aztassunk be egy maréknyi kóczot (kendert) és ezt tegyük egy elég nagy zsákdarabra: lépassuk rá az állatot a beteg lábával es kössük fel elég lazán, hogy ne szoritson, de mégis úgy, hogy ne csusszék a lábáról. Ezt öntözzük a timsós-kékköves vízzel és naponta egyszer újítsuk meg.

Ezt megtehetjük az istállózat szarvasmarhával. De mit csináljunk a sertéssel, a mely nem igen engedi magát így gyógyítani, vagy a juhokkal, vagy a vad gulyabeli marhával?

Ezeknek adjuk tiszta vizet sokszor egy nap; és ha a lábuk fáj, az istálló vagy akol ajtajába csináljunk egy jó széles tekaöszertü mélyedést, hogy azt az állatok keresztül ne ugorhassák és hogy azon minden egyes állatnak keresztül kelljen menni a be- és kihajtásnál. Ebbe a mélyedésbe tegyük 4-5 ujjnyi kékköves friss mésztejet. Ez az orvosság a körömök közé is behatol s az egészségeset megóvja a betegségtől, a beteget pedig meggyógyítja.

Fő dolog a tisztántartás és pihentetés. Gyakran és bőven almozzunk olyan szálmával, a mely olyan vidékről származik, hol száj- és körömfájás nincsen. Nyári időben az istállót lehetőleg sötétítsük be, hogy a legyek ne bántsák a beteg állatokat.

Ha fejős állatoknál a tőgyön is vannak hólyagok, illetőleg fekélyek (sebek), a tőgyet naponta óvatosan fejjük ki és egy kevés kékköves-timsós zsírral, vagy glicerinnel, vagy tiszta sóttalan vajjal kenjük be.

A gyógyítás és védekezés egyik a gazdáknak eléggé nem ajánlható módja az, hogy ha állataink között már fellépett a ragadós száj- és körömfájás, valamennyi állatunkat ojtjuk be, azaz magunk betegítsük meg. Ezzel roppant előnyöket szerzünk magunknak, melyek között a legelső az, hogy a betegségen egyszerre tulesnek állataink, s a törvény értelmében gyorsabban felszabadul udvarunk a zárlat alól. De fő előnye az, hogy az ojtásokból eredő betegség többnyire könnyebb lefolyású, azaz többnyire a szájban magában folyik le a betegség, anélkül, hogy a körömök is megbetegednének. A száj betegsége pedig tudjuk, hogy 6-8 nap alatt gyógyul.

Egy harmadik nem kevésbé fontos és nagy előnye a mesterséges beojtásnak, hogy az állatok körülbe ülegy évig esetleg 2 évig is nem kapják meg megegyezően a betegséget. Az ojtás úgy történik, hogy a beteg állat száját kimossuk tisztára friss vízzel s ha van a szájban hólyag, azt felpa tanjuk és egy tiszta, de durvaszövésű ronggyal felitatjuk. Ha ilyen hólyag már nincs, elegendő a kimocsás után kifolyó tiszta nyállal a rongyot beitatni. A beojtandó állat száját egy más valaki már ezalatt megtöröli szárazra és egy durva, de tiszta ronggyal piros-

3 frt 65 krig, valamint állandóan a legujabb fehér, fekete, és színes „Henneberg selymek“ 60 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, sávós, kőszázt. mintázott damastok stb.

Menyasszony selyem	65 krtól	—	14 frt 65 krig.
Selyem-damaszt	65	—	14 „ 65 „
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42 „ 75 „
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3 „ 65 „
Báli-selyem	80	—	14 „ 65 „
Selyem-grenadin	80	—	7 „ 65 „

méterenként portó és vámentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpórtó.

G. Henneberg, selyem gyáros, Zúrich

[külf. cs. kir. udvari szállító]

Foulard selyem 60 krtól

ra dörzsöli az állat innyét. Ezután mi dörzsöljük be a beteg állat szájában beitatott ronggyal.

Az így beojtott állatok háromnegyed része szokott a száj és körömfájásban megbetegedni, de természetesen csak a száján. Ha most jól védelmezzük a lábakat azok nem betegesnek meg, s az állatot, ha felgyógyult már egyszersmind meg is védjük a betegségtől, körülbelül 1 évi időtartamra. Lehet úgy is beojtani az állatokat, hogy a beteggel összenyalasztatott durva takarmányt adunk az egészségeseknek, de ez nem biztos módszer.

A beojtott állatok gyógyítása is a fent mondottak szerint történik.

Hozzátehetjük az elmondottakhoz, hogy a betegeknek akkor, a mikor a szájuk fáj, ne szálás, hanem lehetőleg ivós takarmányt (moslékot) adjunk, mert hiszen elgondolhatjuk, ha a szája fáj az állatnak, nem szívesen eszi azt a takarmányt, mely szurja a szájában levő sebeket.

Minden esetben azonban pihenni kell a beteg állatnak míg teljesen gyógyul.

(Mit kell tenni a gazdának, ha valamelyik állatán észreveszi a ragadós száj- és körömfájást?)

A száj- és körömfájást, vagy ennek gyanúját a törvény értelmében azonnal jelenteni kell a községi bírónál vagy a jegyzőnél, a ki azt mindjárt megírja a főszolgabírónak és a m. kir. állatorvosnak, ez pedig azonnal kimegy, megvizsgálja a gazda állatát és ingyen jó tanácsot is ellátja, hogyan gyógyítsa ki azt.

Az a gazda, a ki az állatán fellépő ragadós száj- és körömfájást vagy annak gyanúját be nem jelenti, a törvény értelmében szigorú büntetést kap.

Addig is, míg az állatorvos kimegy, el kell szépen különíteni a beteget a többi állattól, úgy, hogy az más gazdának semmiféle állatával ne érintkezhessek, nehogy a betegséget más udvarban vagy tanyán levő állat is megkapja.

Ilyen betegségben szenvedő állatnak a tejét, különösen nyersen, nem szabad használni; mert az ilyen tejtől az ember is megbetegedhetik és nagy kinokat szenved.

(Mit kell tenni a gazdának akkor, ha a ragadós száj- és körömfájás már megszűnt az állatán?)

Ha már beteg állata egy sincs a gazdának, jelentse be ezt is a községi bírónak, vagy a jegyzőnek. Azután első sorban is alaposan tisztítsa meg azt az istállót és azt a helyet mind, a hol a beteg állatok tartózkodtak, vagy, ha csak egy perczre is, megfordultak; mert ott maradt a betegség csiraja s ezt onnan ki kell pusztítani. A falat söpörje le tisztára és frissen oltott mésszel jól meszelje be. Az istálló talaját assa fel úgy 3 ujjnyira, a korhadt deszkákat dobja a tűzre, a tetőzetet söpörje le tisztára, azután a jászlatokat, istállóoszlopokat jó erős forró luggal surolja le, a hidlás alatt levő piszkot, trágyát és trágyalevet hordja ki avval együtt, a mit eddig lesöpört, felasott. Ezeket jó mély gödörbe assa el, hintsen ra egy réteg ojtatlan meszet és földelje el. A kitakarított istállóba hordjon friss földet, új körömfát és másik padmalj deszkát.

A kihordott trágyát frissen oltott mésszel jól locsolja be, s ha a hatóság erre engedélyt ad, ne ökrös szekerekkel, hanem lovas fogatokkal hordja ki a szántóföldre és ott lehetőleg azonnal lovasfogattal szántsa alá.

CSARNOK.

Waterloo.

Erickmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Mórincz Pál.

Tizenegyórátájt egy nagy faluba értünk. Genappe nevű volt ez a falu. Az országot mindkét szélén huzódott el. De mivel a löszeres kocsik, ágyuk, málhakocsik teljesen elrekesztették az országot, mi kénytelenek voltunk lhyt át egy hidon keresztül a jobb oldalra átmenni.

Ezen helytől csavargók módjára meneteltünk. Semmire sem ügyeltünk. Hónaljig gázoltunk a mezőségen a vetésben. Olyan sötét volt az éjszaka, hogy a kétszázlépésenkint felállított, utunkat irányító dragonyosok egyre kiabáltak:

— Erre telé! Erre felé!

Éjféltajt egy ut kanyarulatnál majorság szerű épülethez értünk. Szalmafedelű épület volt és csakugy hemzsegett benne a sok magasrangú törzstiszt. Ez a hely nem meszsze esett az országtól, ahonnet szakadatlan áradatként hangzott a lovasság, a tüzérség és a málhakocsik morajlása.

Alig lépett be a kapitányunk a majorságba, már is többed magammal a sövényen át a kertbe rohantunk be. És csakugy kéz zel tépdeltük ki a répát. Majdnem az egész zászlóalj követte a példánkat, noha a tiszturak egyre kiabáltak reánk. Ki mihez férhetett kivájkálta a szuronnal, két percz alatt kivájkáltunk mindent. Az őrmesterek, a káplárok sem maradtak ki közülünk, de mire a kapitányunk visszajött, már glédában állottunk.

— Folyt. köv. —

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

10 kr. egy liter salom petroleum NEUMANN és WEISZ festék, zsiradék és petroleum gyári raktárában. Hatvan-utca 5.

Bignió-ház.

Gyomorbajosoknak igen fontos!

Étvágytalanság, gyomorbaj, rosszullét, rossz emésztés miatti fejfájás, gyomorgyengeség, emésztési zavarok stb.

azonnal megszűnik a

Brady-féle Mariaczei gyomorceppek használatától.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő levél.

Egy üveg, használati utasítással együtt 80 fillér nagy üveg 1 k. 4 fl.

Főraktár Debreczenben dr. Rotschnek Emil, az Arany egyszarvúhoz címzett gyógyszerárban és Toth Béla gyógyszerárban.

Hamis utánzatoktól óvakodjunk, a valódi Mariaczei gyomorceppek üvegjén a védjegynek és az

aláírásnak *Brady* rajta kell lenni. Figyelni kell arra, hogy a régi hírneves Brady-féle gyomorceppek üvegként 80 fillér nagyobb üveg 1.40 fillérbe kerül, míg a nem valódi, hamisított, értéktelenebb utánzatok olcsóbban, rendszeren 70 fillért ajánlatnak.

SZENDRÓ SÁNDOR

zongora, hangszer készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányu zongoráit, hegedűit és pianinóit. Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl Szt.-Anna-u. 3.

OO OOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Nők, férfiak, gyermekek

részére

meleg Jäger

alsó ing, alsó nadrág

és öltöny

minden nagyságban,

meleg harisnyák,

térd és gyomor melegítők

férfi és kötött ujjasok

nagyválasztékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatruházában Kossuth-u. 5.

3.

OO OOOOOOOOOOOOOOOOOOO

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGÁ

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT

MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTAL AMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY

MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.

KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓN KÖZÖTT

A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESZTEL **EGY MILLIÓ KORONA**

RÉSZE: **600.000 KORONA**

400.000 " "

200.000 " "

100.000 " "

90.000 - 80.000 - 70.000 - STB. STB.

a Sorsjáték I. osztályu huzása már **NOVEMBER 20. és 21.-én** történik, s ehhez ismert szerencseszámmal ajánlja meg a készlet tart. *

1/8 EREDETI SORSJEGY 2 I. OSZTÁLYRA 1.50

1/4 " " " " 3.-

1/2 " " " " 6.-

1 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST.

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!

MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT

MELLÉKELÜNK, MIÁLTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VAN, HOGY

BEFIZETÉSEIKET "PORTOMENTESÉN" TELJESÍTHETIK *

A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket

bármely vidéki bank kifizeti, mégis-a titoktartás céljából

ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni -

Divatos, jutanyos

Női felöltők

beszerzésére ajánljuk

RÓZSA LAJOS legnagyobb nőifelöltő áruházát
Debreczen, Kistemplom bazár.

A divatszalonba látható ábrák bármelyike ezen
áruházban megkapható.

10-8

Nagy árleszállítás.

A Bika szálloda alatt levő üzletünk bérlete lejárván, más megfelelő helyiség hiányában üzletünket felosztjuk s az összes raktáron levő

**üveg, porcellán, lámpa és diszműáru
cikkekét minden elfogadható áron
eladjuk.**

Nem állandó verseny árakkal hozakodunk elő, mert azzal eddig is kedveskedtünk t. vevőinknek, hanem helyzetünkből kifolyólag nyújtjuk ezen kedvező alkalmat a t. vevő közönségnek.

Bolti állványok és a teljes berendezés eladó!

6 személyes étkezéslet 450 kr.
1 pár színes porcellán csésze 18 kr.
1 kancsó 6 pohárral 75 kr.

stb.

ADLER és MEZEL.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1902. ö. 236/30. sz. végzése folytán a néh. Balogh Mihály hagyatékához beletárolt különféle — mintegy **150 hliter bakar, rizling** és közönséges **érmelléki ó**, nemkülönben az idej, mintegy **30 hektoliter ujbór hordóstól**, valamint más egyéb ingóságok u. m. hordók stb. önkénytes árverésen értékesítése rendeltetvén el, ezt a n. é. közönségnek azzal van szerencsém tudomására hozni, hogy ezen **önkénytes árverést** az érdekeltek közbenjöttével **Vajdán** (Biharmegye, vasuti állomás Bha r-Diószeg) a **Balogh-féle szőlő telepen f. é. nov. hó 7-én d. e. 9 óra** kor fogom megtartani.

6-2

Dr. Mariska György
hagy. zárgondnok.

Beküldött!

Nem mindenütt kapni egy üveg jó likört és a hol épp kaphatót ott is rendszeren nagyon drága. Mostanában pedig, a miről nem tud minden olvasó vagy háziasszony, mindenki maga a legegyszerűbb módon a legfinomabb asztali **liköröket** u. m. **Chatreuse-t, Benedictine-t, Curacao-t** stb. készíthet a legjobb és legolcsóbb módon és pedig oly minőségben, mely a legfinomabb liköröktől semmiben sem különbözik. Ezt előírjuk **Schrader Gyula, Feuerbach-Stuttgartban**, melyeket a cég **Schrader Gyula, Feuerbach-Stuttgartban**, mintegy 90 különféle változatosságban készít. Minden egyes töltés, melynek ára a kivánt likör neme szerint **80 fill., 1 kor. 20 fill.** elegendő **2 1/2 liter** likör előállítására. Kérjen az alul megnevezett cégtől prospektust **ingyen és bérmentesen.** Ausztria-Magyarország főraktára: **Maager W. Wien, III/3.** am Heumarkt 8.

**Téli ruhák
tisztítását**

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Üzlethelyiség az utcára. 20-8